

- 1 — przyspieszenie utworzenia Lubuskiego Parku Krajobrazowego,
- 2 — wyznaczenie stref (obszarów) chronionego krajobrazu nad jeziorami,
- 3 — przeprowadzenie kompleksowych badań hydrologicznych,
- 4 — wstrzymanie wszelkich inwestycji nad jeziorami do czasu otrzymania wyników badań,
- 5 — rozszerzenie stref ciszy,
- 6 — koordynacja prac nad ochroną jezior,
- 7 — na podstawie badań ustalenie funkcji wiodącej dla każdego jeziora,
- 8 — zastosowanie zamkniętego obiegu wody w systemie nawodnień.

Dodać jeszcze należy, iż wszelkie głosy w dyskusji, zgłoszone uzupełnienia do referatów, komunikaty i wnioski, jak zapewniają organizatorzy, ukażą się także w formie książkowej jako suplement do wydanych już referatów. Pozostanie więc trwały ślad w postaci cennych publikacji. Doskonała organizacja Sympozjum i duże zainteresowanie władz politycznych i administracyjnych pozwalają żywić nadzieję, że jeziora Ziemi Lubuskiej pozostaną czyste i nieskażone i będą dla wielu pokoleń miejscem wypoczynku, źródłem radości i wspaniałych wrażeń estetycznych.

Alfred Rösler

Z PARKÓW NARODOWYCH

Gniewosz *Coronella austriaca* w Wolińskim Parku Narodowym

Gniewosz, zwany miedzianką, jest jednym z rzadszych gatunków naszych węży chronionych gatunkowo. Z wyspy Wolin ostatnie stwierdzenia pochodziły z okresu międzywojennego i dotyczyły okolic Świnoujścia (Herold W. 1939). Obecnie sygnalizujemy dane z ostatniego dziesięciolecia. Dnia 8 sierpnia 1971 złowiono gniewosza na wydmy z boku nad jeziorem Turkusowym w okolicy wsi Wapnica. Był to dorosły okaz o długości 57 cm. Drugiego gniewosza w Wolińskim Parku Narodowym, na kserotermicznym stoku wybrzeża Zalewu Szczecińskiego, złowił W. Kowalski, który prowadził badania herpetologiczne w latach 1968—1970.

Dwa odrębne stanowiska potwierdzają występowanie tego gatunku w Wolińskim Parku Narodowym. Zajmuje on tu bardzo podobne siedliska. Są to suche, kserotermiczne, trawiaste zbocza, odpowiadające wymaganiom tego gatunku. Gniewosz jest węzem o dziennej aktywności



Ryc. 1. Gniewosz *Coronella autriaca* jeden z najrzadszych gatunków naszych węży, objęty w Polsce ochroną gatunkową. — The smooth snake, one of the rarest snakes, is protected as a species in Poland.

Fot. Zdzisław Wdowiński

oraz wybitnie ciepłolubnym. Zasadniczym jego pożywieniem są jaszczurki zwinki. Częste są też przypadki kanibalizmu. Mimo, że występuje na terenie całego kraju, jednak wszędzie należy do rzadkości. Najchętniej zamieszkuje tereny faliste. W górach występuje do wysokości 2200 m n.p.m. Bardzo często bywa zabijany jako jadowna żmija, choć w rzeczywistości swoimi delikatnymi zębami nie potrafi nawet skaleczyć pałca.

Opisane stanowiska z Wolińskiego Parku Narodowego są jedynymi powojennymi stwierdzeniami tego gatunku na obszarze Pomorza Zachodniego (Juszczak W. 1974, Urbański J. 1970).

Bogdan Jakuczun

PIŚMIENNICTWO

Juszczak W. 1974 *Plazy i gady krajowe*. PWN.

Herold W. 1939 *Faunistische Notizen von den Inseln Usedom und Wollin II*. Dohrniana 18.

Urbański J. 1970 *25 lat badań zoologicznych na terenie Wolińskiego Parku Narodowego*. Problemy org. i nauk ochr. przyrody w X rocznicę utworzenia WPN. TNOiK Szczecin.

Wykaz jaskiń Polskich Tatr Zachodnich

W ostatnich latach na terenie polskich Tatr Zachodnich odkryto wiele nowych jaskiń oraz dokonano odkryć nowych partii w jaskiniach uprzednio znanych. Od czasu wydania II tomu „*Jaskiń Polskich*” K. Kowalskiego, nie ukazał się żaden spis inwentaryzujący jaskinie Tatr. Redakcja „*Speleologii*”, która podjęła się kontynuacji pracy Kowalskiego, w swoich uzupełnieniach dotarła do numeru T-86, czyli zdołała zinwentaryzować zaledwie kilkanaście jaskiń tatrzańskich. Jak dotychczas największą ilość jaskiń Tatr Zachodnich (192 jaskinie) wymienia Zbigniew Wójcik w swej pracy nad osadami klasycznymi jaskiń tatrzańskich. W Polsce działa około kilkadziesiąt klubów zrzeszających grotolazów, które penetrują kilkanaście największych i najpopularniejszych jaskiń. Reszta jaskiń nie jest ogólnie znana i bywają one zwiedzane tylko sporadycznie. Dlatego, na podstawie dostępnej literatury speleologicznej oraz ustnych przekazów grotolazów z różnych ośrodków, sporządziliśmy wykaz jaskiń Tatr Polskich